

Sygn. akt III AUa 1785/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

SSA Anna Rodak (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2016 r. w Ł.

sprawy **Centrum Windykacji i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. udziale zainteresowanej D. A. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji Centrum Windykacji i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 6 lipca 2015 r. sygn. akt VIII U 4416/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Centrum Windykacji i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1785/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że D. A. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, jako zleceniobiorca, z tytułu umowy zlecenia zawartej z Centrum Windykacji i (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w okresach : od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku, od 1 czerwca do 30 czerwca 2010r., od 3 stycznia do 9 stycznia 2011r. , a także określił podstawy wymiaru składek na w/w obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za te okresy .

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił apelację płatnika składek od powyższego wyroku i obciążył go obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Powyższy wyrok został poprzedzony następującymi ustaleniami faktycznymi:

Odwołujący się płatnik – Centrum Windykacji i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., funkcjonuje w obrocie prawnym od 27 sierpnia 2013 r. Prezesem Zarządu Spółki jest S. S. (1). Bardzo szeroki przedmiot działalności jest wskazany w Krajowym Rejestrze Sądowym, ale jak wynika z zaświadczenia o numerze identyfikacji REGON - przeważającą działalnością jest działalność pomocnicza finansowa , gdzie indziej nie klasyfikowana .

Płatnik składek zawarł z D. A. (1) umowę numer (...), nazwaną umową o dzieło, w dniu 4 stycznia 2010 roku, której przedmiotem było wykonanie zestawienia dłużników, w terminie do dnia 31.01. 2010 roku . Strony ustaliły wynagrodzenie zainteresowanej na kwotę 183 zł. brutto . Wynagrodzenie było płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku przez Wykonawcę. Zgodnie z § 4 wykonawca miał prawo powierzyć wykonania - czynności [nazwanych – dziełem] osobie trzeciej ; w takim przypadku jest on odpowiedzialny za jej działania jak za własne . Zgodnie z § 6 w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania – czynności – nazwanych dziełem , zamawiający ma prawo odmowy wypłaty całości lub części umownej kwoty. Wykonawca zobowiązał się do pokrycia wszelkich strat wynikłych z powodu niewykonania – czynności zwanych dziełem . Zgodnie z § 8 wykonawca nie posiada ubezpieczenia społecznego , a okres wykonywania – czynności – zwanych dziełem nie zalicza się do stażu pracy i uprawnień emerytalno-rentowych . Na umowie znajdują się podpisy : D. A. (1) i Prezesa Zarządu – S. S. (2).

Płatnik składek zawarł z D. A. (1) umowę numer (...), nazwaną umową o dzieło, w dniu 1 czerwca 2010 roku, której przedmiotem było wykonanie zestawienia dłużników, w terminie do dnia 30.06. 2010 roku . Strony ustaliły wynagrodzenie zainteresowanej na kwotę 122 zł. brutto . Wynagrodzenie będzie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku przez Wykonawcę . Zgodnie z § 4 wykonawca miał prawo powierzyć wykonania - czynności [nazwanych – dziełem] osobie trzeciej ; w takim przypadku jest on odpowiedzialny za jej działania jak za własne . Zgodnie z § 6 w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania – czynności – nazwanych dziełem , zamawiający ma prawo odmowy wypłaty całości lub części i umownej kwoty. Wykonawca zobowiązuje się do pokrycia wszelkich strat wynikłych z powodu niewykonania – czynności zwanych dziełem . Zgodnie z § 8 wykonawca nie posiada ubezpieczenia społecznego , a okres wykonywania – czynności – zwanych dziełem nie zalicza się do stażu pracy i uprawnień emerytalno-rentowych .

Na umowie znajdują się podpisy : D. A. (1) i Prezesa Zarządu – S. S. (2).

Płatnik składek zawarł z D. A. (1) umowę numer (...), nazwaną umową o dzieło, w dniu 3 stycznia 2011 roku, której przedmiotem było wykonanie zestawienia dłużników, w terminie do dnia 9.01. 2011 roku . Strony ustaliły wynagrodzenie zainteresowanej na kwotę 61 zł. brutto . Wynagrodzenie będzie płatne w ciągu 14 dni od złożenia rachunku przez Wykonawcę . Zgodnie z § 4 wykonawca miał prawo powierzyć wykonania - czynności [nazwanych – dziełem] osobie trzeciej ; w takim przypadku jest on odpowiedzialny za jej działania jak za własne . Zgodnie z § 6 w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania – czynności – nazwanych dziełem , zamawiający ma prawo odmowy wypłaty całości lub części i umownej kwoty. Wykonawca zobowiązuje się do pokrycia wszelkich strat wynikłych z powodu niewykonania – czynności zwanych dziełem . Zgodnie z § 8 wykonawca nie posiada ubezpieczenia społecznego , a okres wykonywania – czynności – zwanych dziełem nie zalicza się do stażu pracy i uprawnień emerytalno-rentowych .

Na umowie znajdują się podpisy : D. A. (1) i Prezesa Zarządu – S. S. (2).

D. A. (1) posiada od dnia 1 września 2009r.- tytuł do ubezpieczeń – umowę o pracę z płatnikiem składek spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (...); w miesiącach: styczniu , czerwcu 2010r., styczniu 2011r. była zatrudniona w wymiarze 1/4 etatu , a podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca były niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę .

Jakie czynności wykonywała, w ramach zawartej umowy z płatnikiem D. A. (1) , nie zostało przedstawione w toku postępowania przed Sądem .

Natomiast , zeznająca w sprawie świadek A. M., zeznała , że w ramach zawartej z płatnikiem umowy o dzieło wykonywała wykaz dłużników; otrzymywała z firmy dokumenty , wydruki komputerowe i na ich podstawie sporządzała wykaz dłużników – w warunkach domowych. Po sporządzeniu wykazu zawoziła go do Spółki. Nie wie, czy wykaz był weryfikowany. Wszystkie dane , umieszczane w wykazie , pochodziły z dokumentów dostarczanych przez (...); nie wprowadzała żadnych nowych danych, żadnych nowych elementów stanu faktycznego , żadnych elementów, które nie były umieszczone w dokumentach dostarczonych przez CWiEk . Przepisywała dane z dokumentów , które otrzymała od CWiEk. Sporządzała ogólną kwotę zadłużenia , na podstawie danych , które były zawarte w dokumentach , dostarczonych przez CWiEk

Płatnik nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego D. A. (1) z tytułu zawartej w spornym okresie umowy nazwanej „umową o dzieło” .

Zaskarżoną decyzją numer (...) z dnia 20 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że D. A. (1) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, to jest emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, jako zleceniodawca z tytułu zawartej umowy zlecenia z Centrum Windykacji i (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w okresach : od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku, od 1 czerwca do 30 czerwca 2010r., od 3 stycznia do 9 stycznia 2011r. , a także określił podstawy wymiaru składek na w/ w obowiązkowe ubezpieczenia społeczne za te okresy .

Do akt sprawy została załączona jeszcze jedna umowa płatnika z D. A. (1) z dnia 4.05.2011r. na okres - od dnia 4.05.2011r. do dnia 31.05.2011r., nie objęta zaskarżoną decyzją , także mającą za przedmiot wykonanie zestawienia dłużników.

Sąd Okręgowy wskazał, iż powyższych ustaleń dokonał na podstawie dokumentów, zawartych w aktach sprawy i w aktach ZUS , uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Powołane dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie. Sąd oparł się także na zeznaniach świadka A. M. , która także wykonywała czynności na podstawie zawartej z płatnikiem umowy mającej za przedmiot sporządzenie zestawienia dłużników. Choć świadek zeznał , że nie zna D. A. (1) , nie wie jakie czynności wykonywała i jak skalkulowane było jej wynagrodzenie.

W zakresie zawartej przez płatnika składek z zainteresowaną „umowy o dzieło" Sąd przyznał im moc dowodową zgodnie z art. 245 k.p.c., co nie przekładało się na ocenę prawnej poprawności. Dodatkowo sąd wskazał, że odwołujący się płatnik nie zakwestionował wskazanego przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji okresu podlegania przez zainteresowaną obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako zleceniobiorcy u płatnika składek, ani miesięcznej podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne na ten okres , ale , w trakcie postępowania podnosił, że jako płatnik składek nie był zobowiązany do uiszczania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne zainteresowanej, ponieważ kwestionowana umowa była umową o dzieło i nie stanowiła tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Sąd I instancji uznał, iż w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Sąd wskazując na treść art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1, art. 13 pkt. 2, art. 9 ust. 4a ustawy o systemie ubezpieczeń stwierdził, że strony zawarły umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Stosownie bowiem do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). Zgodnie zaś z treścią art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku, zatem wystarczy, że swoją pracę wykonuje

się sumiennie. Umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu.

W umowach, zawartych z zainteresowaną, zgodny zamiar stron obejmował wykonanie czynności zestawienia dłużników .

Sąd zwrócił uwagę , że przedmiotowe umowy z D. A. (1) , objęte zaskarżoną decyzją , były nakierowane na wykonanie na podjęcie działań w celu wykonania zestawienia dłużników czyli powtarzających się czynności. Elementem dodatkowym , świadczącym o zawarciu nie umowy o dzieło, jest cykliczność zawierania umów ; świadczy o tym także , nie objęta przedmiotową decyzją - także umowa z dnia 4.05.2011r,

A zatem istotą świadczenia ze strony D. A. (1) było wykonanie czynności , opisanych wyżej, cechujących się powtarzalnością i cyklicznością czyli sporządzeniem danych dłużników na podstawie dokumentów otrzymanych ze Spółki . Rezultat tych czynności – rezultat zawartej umowy nie był określony w chwili jej zawarcia . D. A. miała otrzymać wynagrodzenie brutto określone kwotowo , ale na złożonych przez płatnika rachunkach – brak jest podpisów ewentualnego wystawcy rachunku czyli D. A.. I to także wskazuje , że nie rezultat działania był określony w umowie , tylko wykonanie opisanej usługi – wykonanie zestawienia dłużników na podstawie dokumentów otrzymanych ze Spółki . Jak wynika z zeznań A. M. - wszystkie dane , umieszczone w wykazie , pochodziły z dokumentów dostarczanych przez (...) ; nie wprowadzała żadnych nowych danych, żadnych nowych elementów stanu faktycznego , żadnych elementów, które nie były umieszczone w dokumentach dostarczonych przez CWiEk . Przepisywała dane z dokumentów , które otrzymała od CWiEk. Sporządzała ogólną kwotę zadłużenia , na podstawie danych , które były zawarte w dokumentach , dostarczonych przez CWiEk Oczywiście – wykonanie takiego zestawienia mogło nie być pozbawione inwencji twórczej D. A. , ale płatnik nie wykazał , że tego wymagał przed podpisaniem umowy. Podejmowane przez D. A. czynności były powtarzalne i wymagały starannego działania. Czego wymagał płatnik nie zostało udowodnione . Usług tych nie można zakwalifikować jako wykonywania kolejnych dzieł, gdyż poprzez pracę zainteresowanej nie powstawał nowy, zindywidualizowany wytwór. Efekt zestawienia dłużników nie miał autonomicznej wartości w obrocie, choć miał na pewno bardzo ważne znaczenie .

Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech essentialiae negotii umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu badanej umowy, nazywanej przez strony umową o dzieło, mogły się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy - umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, które są regulowane w art. 750 k.c. Dodać należy, że umowy te mogłyby mieć także cechy umowy o pracę, gdyby oczywiście zachowane zostały przez strony warunki określone w art. 22 k.p.

Sąd Okręgowy podniósł, iż oceniając odwołanie płatnika, miał na względzie zasadę swobody umów (art. 353¹ k.c.), w myśl której strony mają możliwości wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego. Podkreślić jednak należy, że wyżej przytoczona zasada w żadnym razie nie oznacza dowolności, gdyż przywołany wyżej przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221). O tym jaki stosunek w rzeczywistości łączy strony rozstrzygają warunki, na jakich świadczenie jest wykonywane, a nie sama nazwa umowy, czy nawet wola stron, która podlega ograniczeniom wynikającym właśnie z treści art. 353¹ k.c. Ponieważ umowa o dzieło należy do umów rezultatu dlatego oceny wykonania takiej umowy dokonuje się przez pryzmat osiągnięcia konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu czy też efektu, który może mieć postać zarówno materialną, jak i niematerialną. Realizacja oznaczonego dzieła jest zwykle określonym procesem wykonawczym, o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, który jest zdefiniowany przez strony już w momencie zawierania umowy. Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu obciąża przy tym przyjmującego zamówienie. Dzieło zawsze musi być jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Szereg powtarzalnych i cyklicznych czynności jakimi było wykonywanie zestawienia dłużników , które podjęła się wykonać zainteresowana na podstawie spornych umów, nawet , gdy prowadziły do wymiernego efektu, to jednak efekt tych prac nie mógł być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy

o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów, a takimi były, w ocenie Sądu Okręgowego, efekty przedmiotowego zestawienia podmiotów dłużnych. Tego rodzaju czynności są natomiast charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania.

W konkluzji Sąd I instancji uznał, iż zawarte przez strony sporne umowy nie były umowami rezultatu, lecz umowami starannego działania, ponieważ ich przedmiotem było wykonywanie przez zainteresowaną ciągą powtarzalnych czynności, o charakterze cyklicznym, które wprawdzie w celu finalnym zmierzały do osiągnięcia bieżących rezultatów, ale wymagały jedynie starannego działania.

Wobec powyższego wykonywanie czynności przez D. A., na podstawie zakwestionowanych przez ZUS umów, rodziło dla D. A. tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie, w jakim obowiązywała ta umowa. Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy, stanowi osiągnięty na podstawie umowy przychód.

W apelacji od powyższego wyroku Centrum Windykacji i (...) Spółka z o.o w Ł. zarzuciła naruszenie następujących przepisów prawa:

- art. 233 kpc poprzez niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do niewłaściwej oceny okoliczności niniejszej sprawy, a mianowicie do dowolnego uznania, iż łączące apelującego z D. A. (3) umowy o dzieło, są umowami o świadczenie usług w konsekwencji czego, iż zainteresowana w okresie obowiązywania przedmiotowych umów podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, podczas gdy z treści zawieranych umów, charakteru wykonywanych czynności oraz zgodnego zamiaru stron, wynika iż strony łączyły umowy o dzieło;

- art. 66 ust. 1 lit. E oraz art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez niewłaściwie dokonana subsumpcję ww. przepisów do stanu faktycznego niniejszej sprawy tj. błędne uznanie, że D. A. (3) podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego w spornych okresach, z tytułu zawartych umów o świadczenie usług, podczas gdy pomiędzy skarżącą, a zainteresowaną zawierane były faktycznie umowy o dzieło;

- art. 627 kc poprzez jego błędną interpretację, a w konsekwencji uznanie, że zawarte pomiędzy płatnikiem składek, a zainteresowaną umowy o dzieło, są faktycznie umowami o świadczenie usług, gdyż podejmowane przez D. A. (3) czynności miały charakter starannego działania, zaś zestawienia dłużników, które były przedmiotem spornych umów, nie miały charakteru zindywidualizowanego wytworu, wobec czego nie mogły być dziełem w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, w sytuacji gdy z okoliczności niniejszej sprawy, jak również zgodnego zamiaru stron oraz treści łączących strony umów, wynika wprost, iż są to umowy o dzieło, zmierzające do osiągnięcia konkretnie określonego rezultatu.

Wskazując na powyższe apelująca Spółka wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie może odnieść skutku. W świetle dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych znajdujących odzwierciedlenie w materiale dowodowym, argumentacja przywołana w apelacji nie znajduje uzasadnienia. Sąd Apelacyjny na gruncie przedmiotowej sprawy w pełni podziela trafność poczynionych ustaleń.

Mając na uwadze podniesione przez skarżącego zarzuty zauważyć należy, że spór na gruncie przedmiotowej sprawy sprowadza się do określenia rzeczywistego charakteru umowy zawartej przez Centrum Windykacji i (...) Sp. z o.o. z zainteresowaną D. A. (3) oraz do stwierdzenia czy nazwa zawartych umów odpowiada ich treści.

Wbrew stawianym zarzutom, nie można się zgodzić z twierdzeniem jakoby Sąd Okręgowy błędnie zastosował art. 734 § 1 k.c. definiujący umowę zlecenia. Niezakwestionowane w apelacji ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji doprowadziły, bowiem do dokonania prawidłowej subsumcji prawa materialnego i uznania, że w istocie treść zawartych przez spółkę z zainteresowana umów, nie odpowiada ich nazwie.

Czynności podejmowane przez zainteresowaną, jak wynika z treści zawartych umów, polegały na sprzątnięciu rejestru dłużników. Za niniejsze czynności zamawiający Centrum Windykacji i (...) Sp. z o.o. zobowiązał się płacić wynagrodzenie określone w umowach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, stwierdzając podleganie ubezpieczeniu społecznemu ustalił, że rzeczywisty charakter stosunku prawnego łączącego strony i istniejący z tego tytułu obowiązek ubezpieczeniowy. Ustalenie, że między stronami umów o dzieło zachodzą stosunki polegające na wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających umowom nazwanym, zdefiniowanym w art. 734 lub właściwych umowom, do których - stosownie do art. 750 k.c. - stosuje się przepisy o zleceniu, nakazuje wydanie decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 z zastosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 13 pkt 2 u.s.u.s. Istota umowy zlecenia zawarta w przepisie art. 734 k.c. wyraża się w tym, że przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Konstrukcja umowy uregulowanej w tym przepisie znajduje szerokie zastosowanie w ramach przepisów kodeksu cywilnego, bowiem z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami. Mając jednak na uwadze treść spornej umowy brak jest na gruncie przedmiotowej sprawy podstaw do przyjęcia, że stosunek prawny z niej wynikający został uregulowany w przepisie art. 627 k.c., jak tego chce skarżący. Zgodnie z treścią w/w przepisu przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Zainteresowani w ramach spornych umów nie przyjmowali do wykonania żadnego skonkretyzowanego dzieła, lecz zobowiązali się do wykonywania w określonym czasie powtarzalnych czynności polegających na sprzątnięciu i dozrze przydzielonego im obszaru. Umowa o dzieło to umowa o pewien określony rezultat pracy i umiejętności ludzkich (art. 627 k.c.). W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest zatem, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Przyjmuje się przy tym, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny. Dzieło musi, bowiem istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu. Wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie, jest natomiast cechą charakterystyczną tak dla umów zlecenia, (gdy chodzi o czynności prawne - art. 734 § 1 k.c.), jak i dla umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami, (gdy chodzi o czynności faktyczne - art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze, więc na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło niewątpliwie jest odpowiedzialnością za rezultat (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 listopada 2013 r., III AUa 275/13). Wątpliwość, co do istnienia między skarżącym i zainteresowanym stosunku prawnego odpowiadającego umowie o dzieło budzi także sposób określenia wynagrodzenia. W odniesieniu do umowy o dzieło istnieje związek wynagrodzenia z samym dziełem, jego wartością; w świadczeniu usługi rozłożonej w czasie istnieje związek wynagrodzenia z ilością, jakością i rodzajem usługi. Generalnie, więc wynagrodzenie z umowy o dzieło określa się w sposób ryczałtowy lub kosztorysowy (art. 629 k.c. - 632 k.c.). W wykonaniu umowy stron stosowane były tymczasem jednolite stawki wynagrodzenia

za czas realizacji umowy. Za wykonanie zamówionego "dzieła" na gruncie przedmiotowej sprawy zamawiający zobowiązał się zapłacić wykonawcy wynagrodzenie określone stawką godzinową za każdą roboczo-godzinę "dzieła", niezależnie od nakładu pracy koniecznego do jego wykonania w postaci utrzymania porządku na należącym do spółki terenie. Powyższe w sposób jednoznaczny wskazuje, zatem na zapłatę za działanie rozłożone w czasie. Także, bowiem ukształtowanie obowiązków wykonawcy spowodowało, że jego świadczenia stały się w wykonaniu usługi świadczeniami ciągłymi. Pozwala to na stwierdzenie, że celem stron nie było zawarcie umów o dzieło i rozliczanie się za jego wynik, ale wykonywanie powtarzalnej pracy za wynagrodzeniem ustalonym w jednostkach czasowych. Nie ulega, zatem wątpliwości przy bezspornym stanie faktycznym ustalonym na gruncie przedmiotowej sprawy, iż zawarte pomiędzy (...) Sp. z o.o. umowy, w swym charakterze odpowiadały umowom zlecenia, a nie umowom o dzieło, a tym samym postawiony przez skarżącego zarzut naruszenia prawa materialnego (art. 627 k.c. i art. 734 § 1 k.c.) uznać należało za bezpodstawny.

W świetle powyższych rozważań sąd pierwszej instancji prawidłowo powołał przepis art. 353¹ k.c. Po myśli tego przepisu strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Umowy zawarte pomiędzy zainteresowaną, a płatnikiem składek, zostały ukształtowane, a następnie zrealizowane zgodnie z wolą stron. Strony nazwały jednak umowy, do których stosuje się przepisy o zleceniu, umowami o dzieło, w celu uniknięcia odprowadzania od przychodów uzyskiwanych przez zainteresowaną, z tytułu wykonywania tych umów, składek na ubezpieczenia społeczne. Zauważyć jednak należy, że obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, a także zdrowotnym wynika wprost z bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy, a strony uprawnione do swobodnego kształtowania stosunków cywilnoprawnych nie mogą się umówić, co do odstąpienia od odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Przepis art. 353¹ k.c. dotyczy swobody zawierania stosunków prawa cywilnego i nie ma zastosowania do kształtowania praw i obowiązków wynikających z przepisów ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U z 2009 r., nr 205, poz. 1585, ze zm.). Strony poprzez umowę nie mogą wyłączyć wynikającego z ustawy obowiązku ubezpieczenia emerytalnego, rentowych i wypadkowego. Dokonana, zatem przez przyzmat art. 353¹ k.c., początkowo przez organ rentowy, a następnie przez Sąd Okręgowy w Łodzi ocena zawieranych umów doprowadziła do uznania, że strony w rzeczywistości łączył stosunek prawny odpowiadający umowie zlecenia, a nie umowie o dzieło. Mając na uwadze powyższe uznać należało, że skarżący w związku ze spornymi umowami, jako płatnik składek, zobowiązany był do ich odprowadzenia według podstaw wskazanych w decyzjach organu rentowego.

Mając na uwadze całość poczynionych rozważań należało uznać, iż wyrok sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, a apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zasądzając od apelującego na rzecz ZUS koszty zastępstwa radcowskiego za drugą instancję, zgodnie z treścią § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności prawne radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).